

# **GAT**

## **GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM**

**Schmidt Péter: Minőségi indikátorok szerepe a hazai védőoltási rendszer elmúlt negyedszázados történetében**

**Limpók Valéria: „Race to the bottom”, avagy eltűnhet-e a társasági adó az Európai Unió államaiban?**

**Uglyai György: Személyzeti marketing a hazai vállalatok gyakorlatában**

**Lentner Csaba–Tóth Gergely–Polyák Imre: A bankfúziók gazdaságélénkítőhatása Magyarországon**

**Kiss Éva: Külföldi tőkeáramlások és az ipar területi struktúrája**

**Liska Szilárd: Privatizáció, avagy a lehetőségek eladása**

**Bartus Sándor Tamás: Magyarország gazdasága az adóbevételek tükrében**

**Karner Cecília: Az egészségügy és a civil szektor kapcsolata empirikus vizsgálat**

**Józsa Gábor: Hogyan változik az onkológiai kezelések költsége?**

**Prugberger Tamás: A jog működését behatároló korlátok a globalizált társadalompolitika belső és külsőviszonyai között**

**Szlávitay Ágnes: A Vajdaság munkaerő-piaci helyzete a nyilvántartási adatok és a magyar fiatalok meglátásai alapján**

**Almásy Ljudmila: A külföldi tőke Ukrajna bankrendszerében**

**Tudományosfolyóirat-ajánlás: Polgári Szemle**

**2005/2**

---

**Társadalomtudományi folyóirat**

### **A szerkesztőbizottság elnöke:**

Prof. Dr. habil. Gidai Erzsébet DSc  
alapító dékán, egyetemi tanár

### **A szerkesztőbizottság titkára:**

Prof. Dr. habil. Schmidt Péter CSc  
c. egyetemi tanár, alpolgármester

### **A szerkesztőbizottság tagjai:**

Dr. Dézsy József CSc egyetemi tanár (Bécs),  
Prof. Dr. emer. Fehér János DSc egyetemi tanár,  
Dr. habil. Lentner Csaba CSc int. ig. egyetemi docens

Megjelenik félévente

# **GT**

A tördelés Takács Eszter munkája.  
A nyomtatás 2006 júniusában készült.

Felelős kiadó: Dr. Gidai Erzsébet

Kiadja:

Egészséges Nemzedékért Alapítvány  
9024 Győr, Szent Imre u. 26.

mary@gyor-ph.hu  
drlentner@ktk.nyme.hu  
praxismed@externet.hu

ISSN 0865 7823

## Tartalom:

<b>GAZDASÁG.....</b>	<b>7</b>
<i>Schmidt Péter:</i> Minőségi indikátorok szerepe a hazai védőoltási rendszer elmúlt negyedszázados történetében.....	7
<i>Limpók Valéria:</i> „Race to the bottom”, avagy eltűnhet-e a társasági adó az Európai Unió államaiban? .....	34
<i>Uglyai György:</i> Személyzeti marketing a hazai vállalatok gyakorlatában .....	49
<i>Lentner Csaba–Tóth Gergely–Polyák Imre:</i> A bankfúziók gazdaságélénkítőhatása Magyarországon.....	64
<i>Kiss Éva:</i> Külföldi tőkeáramlások és az ipar területi struktúrája .....	78
<i>Liska Szilárd:</i> Privatizáció, avagy a lehetőségek eladása .....	95
<i>Bartus Sándor Tamás:</i> Magyarország gazdasága az adóbevételek tükrében .....	111
<b>TÁRSADALOM ÉS POLITIKA .....</b>	<b>124</b>
<i>Karner Cecília:</i> Az egészségügy és a civil szektor kapcsolata empirikus vizsgálatral .....	124
<i>Józsa Gábor:</i> Hogyan változik az onkológiai kezelések költsége? .....	140
<i>Prugberger Tamás:</i> A jog működését behatároló korlátok a globalizált társadalmpolitika belsőés külsőviszonyai között .....	158
<b>NEMZETKÖZI KITEKINTÉS .....</b>	<b>179</b>
<i>Szlávitzy Ágnes:</i> A Vajdaság munkaerő-piaci helyzete a nyilvántartási adatok és a magyar fiatalok meglátásai alapján .....	179
<i>Almásy Ljudmila:</i> A külföldi tőke Ukrajna bankrendszerében .....	220
<i>Tudományosfolyóirat-ajánlás: Polgári Szemle .....</i>	<i>227</i>

# TÁRSADALOM ÉS POLITIKA

---

*Karner Cecília*

## **Az egészségügy és a civil szektor kapcsolata empirikus vizsgálattal**

Az egészségügy az egész világon jelentős ellátási és finanszírozási gondokkal küszködik. Egyre mélyül a szakadék a technikailag megvalósítható és a gazdaságilag megvalósíthatatlan tényezők között. Pedig az egészség megőrzése, helyreállítása, fejlesztése fontos társadalmi kérdés.

A magyar egészségügy pénzellátásában megjelent a civil szervezetek által nyújtott támogatás. Vizsgáljuk meg a civil szektor és az egészségügy elméleti, közgazdasági kérdéseit.

A nonprofit szektor kialakulását különböző módon magyarázzák. Pl. Az állam által kielégítetlenül hagyott szükségletekkel; a piaci szolgáltatók iránti fogyasztói bizonytalansággal; ideológiai és politikai törekvésekkel; a társadalmi problémák megoldására irányuló magánkezdeményezésekkel és jótékonyssággal. Egyetlen ponton kimutatható az egyetértés. A nonprofit szervezetek létrehozása és működtetése önkéntesen hozott tudatos döntések, az előnyök és hátrányok mérlegelésén alapuló választások eredménye. Ez az önkéntesség, amely megkülönbözteti a civil szférát a kormányzati és a profitorientált magánszektortól.

Weisbrod [1975] alkotta meg a nonprofit szervezetek szerepére vonatkozó első általános közgazdasági elméletet. Szerinte a nonprofitok funkciója az, hogy a magánszférában állítsanak elő közjavakat. Érvelése szerint a közjavakból a kormányzat csak annyit biztosít, amennyi az átlagos szavazópolgár keresletét kielégíti, így a keresletnek az átlagost meghaladó része kielégítetlen marad. A nonprofit szervezetek ép-

pen ezért jönnek létre, hogy a kormányzati tevékenységeket kiegészítsék.

Harsányi László [2004] szerint: „1987-ben, sajátos politikai körülmények között – amikor többek között Soros György támogatási kezdeményezése jelentett kulturális, tudományos, oktatási tevékenységek területén – módosították a polgári törvénykönyvet. Ez a módosítás újra létrehozta az alapítványt, mint jogképes intézményt. Ez volt az a pillanat, amelyben újjászületett a hazai nonprofit szektor. Az – még – erős kormányzati és a kiépülőben lévő piaci szektorok mellett megjelent a harmadik szektor, hogy tevékenységével újfajta kínálatot jelenítsen meg a közszolgáltatások számos területén.”

Kuti [1992] tanulmányában a nonprofit szektor létrejöttét a társadalmi és a politikai struktúra átalakulására, a jóléti szolgáltatások krónikus hiányára vezeti vissza.

Keveredik a nonprofit szektor és a civil szektor értelmezése, a hatályos jogrendszer nem tartalmazza a nonprofit szervezet definícióját. A civil szektor nem azonos a nonprofit szektorral, hisz léteznek nem civil kezdeményezésű (kormányzati, önkormányzati) nonprofit szervezetek is.

Hazánkban a nonprofit szervezeteknek különböző, egymástól is lényegesen eltérő funkciójú, eltérő gazdasági feladatot képviselő típusai alakultak ki. Magyarországon körülbelül 60 000 regisztrált szervezet működik, az alábbi szervezeti formákban:

- a) Társadalmi szervezet
- b) Alapítvány
- c) Közalapítvány
- d) Köztisztület
- e) Közhasznú társaság

*a) A társadalmi szervezet:*

Olyan személyegyesülés, amely alkotmányos célokra szerveződik, elsődleges gazdálkodási célokra nem alakítható. Önálló jogi személy, melyet a tagok hozzák létre nyilvántartott tagsággal és a közhasznú tevékenység a tagság közreműködésével valósul meg.

*b) Az alapítvány:*

Olyan célvagyon, melyet tartós közérdekű cél megvalósítására hoznak létre, elsődleges gazdálkodási tevékenységre nem alakítható. Az alapítványnak célja megvalósításához vagyonra van szüksége, melynek nagysága és formája nincs konkrétan nevesítve. (Lehet készpénz, ingatlan, tárgyi eszköz, vagyoni jog.) Önálló jogi személy.

*c) A közalapítvány:*

A közalapítvány, olyan alapítvány, melyet az Országgyűlés, a Kormány és a helyi önkormányzatok közfeladatok folyamatos ellátására hoznak létre. Önálló jogi személy.

A közalapítvány megjelenése teljesen megváltoztatta a nonprofit szektor finanszírozási szerkezetét. Ez annak köszönhető, hogy nagyjából ugyanabban a térben próbálták megkeresni helyüket, mint amelyben a többi civil szerveződések is. Így egyfajta versenytársként jelentek meg.

A kormányzat ettől az időtől kezdve sorra hozta létre az olyan közalapítványokat, melyeknek az állami tevékenységek ellátása volt a feladata. Ennek következtében ezek a többnyire országos vagy regionális hatáskörű alapítványok magukba szippantották a nonprofit szektorba áramló, amúgy is szűkös központi állami támogatások jelentős részét.

*d) A köztestület:*

Olyan kényszeregyesülés, melynek létrehozását törvény rendeli el. Közfeladatot lát el, továbbá hatósági és felügyeleti jogosítványokat gyakorolhat. Önálló jogi személy. Köztestület a Magyar Tudományos Akadémia, a Gazdasági Kamarák, a Magyar Orvosi Kamara, a Magyar Gyógyszerész Kamara. Ezeken kívül működnek még kamarai elnevezéssel különböző szakmai szervezetek, úgy mint ügyvédi, mérnöki, közjegyzői stb.

*c) A közhasznú társaság:*

A vagyonegyesülés olyan formája, amely társadalmi közös szükségleteket elégít ki nyereség- és vagyonszerzési cél nélkül, ám eközben üzletszerű gazdasági tevékenységet folytat.

Az utóbbi évtizedben megnőtt az állami, önkormányzati szektor alapítói és döntéshozói, működtetői jelenléte a nonprofit szektorban. Ennek adekvát megjelenési formája a közalapítvány és a közhasznú

társaság. Az egészségügyi intézmények esetében is találkozhatunk ezekkel a formákkal.

Duális helyzet jött létre a nonprofit szektorban:

- egyrészt a civil szektor, magánkezdemenyzésekkel,
- másrészt a kormányzat, önkormányzat által létrehozott közalapítványi, közhasznú társasági intézményrendszer.

A KSH adatai szerint 2000-ben a hazai nonprofit szektor szervezeteinek 4,5%-a, összesen 2111 alapítvány és társas nonprofit szervezet végzett egészségügyi tevékenységet. 81% alapítványi formában működött, 18,1% egyesület, 2,8% közhasznú társaság.

Az alapítványokat főként az egészségügyi intézmények, kórházak, kórházi osztályok támogatására (infrastruktúra javítása, gépek, műszerek beszerzése, kórházi és intézeti ellátás támogatása) hozták létre (30%). Jelentős (27%) a többcélú és általános egészségügyi kategória aránya is, itt találhatók az önkormányzati és vállalati egészségügy támogatásával, az idős betegek hospice ellátásával, az egészségügy szakmai továbbfejlesztésével foglalkozó szervezetek, az orvosok és más egészségügyi dolgozók támogatására (pl. konferenciák, továbbképzések stb.) létrejött szervezetek. A társas nonprofit szervezetek döntően egyesületi formában működnek<sup>1</sup>.

Az Országgyűlés elismeri a társadalmi szervezetek és alapítványok működési feltételei állami garanciákkal való biztosításának szükségességét, ezért a civil szervezetek átlátható, költségvetési forrásautomatizmusra épülő, pártpolitikától mentes forrásainak biztosítása érdekében Nemzeti Civil Alapprogramot hoz létre. A Nemzeti Civil Alapprogram célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése, a kormányzat és a civil társadalom közötti partneri viszony és munkamegosztás előmozdítása az állami, önkormányzati közfeladatok hatékonyabb ellátása érdekében.

Alapelv: a nonprofit szervezetek megalapozottan, szakszerűen és eredményesen kell hogy gazdálkodjanak.

Az állami, önkormányzati szerveknek csak az a civil szervezet lehet egyenrangú partnere, ahol a támogatások, a szerződés szerint át-

adott források felhasználása jogszerű, nyomon követhető, ahol hatékonyság- és költségelemzést is végeznek, ahol a „hozzáadott érték” meghaladja a költségvetési szféráját.

A nonprofit szervezetek bevételeit kormányrendeletek szerint két nagy csoportba osztják:

- a cél szerinti tevékenységhez kapcsolódó,
  - valamint a vállalkozási tevékenységből származó bevételekre.
- Cél szerinti tevékenységhez kapcsolódó bevételek:
- Az alapítótól, a támogatóktól a közhasznú tevékenység folytatásához, vagy a szervezet működéséhez kapott adományok, felajánlások.
  - Az adományok különleges fajtája az úgynevezett „1%-os felajánlás”, ahol az adományozó személye anonim, így természetesen igazolást sem lehet arról kiadni. A hatályos jogszabályok pontosan felsorolják azokat a feltételeket, amelyek alapján egy szervezet támogatható illetve a támogatás fogadására jogosult. Mindenekelőtt az állampolgárokat közvetlen közletről szolgáló iskolai, egészségügyi szervezetek részesültek a felajánlásokból, tehát a helyi feladatok megvalósításának forrásai gazdagodtak.
  - A cél szerinti tevékenységhez kapcsolódó bevételek az államháztartás alrendszerétől, központi alapoktól, önkormányzatoktól, más alapítványoktól pályázatok útján nyert támogatások, vagy szerződés alapján a szervezet céljával összhangban levő tevékenység végzésére átvett összegek. Idetartoznak a normatív támogatások is.
  - A közhasznú és a cél szerinti tevékenység folytatásából származó ár- és díjbevételek, költségtérítések sem számítanak vállalkozási bevételeknek, hiszen – bár a szervezet ellenszolgáltatást is kap – nem a profitszerzés az elsődleges cél, hanem a létesítő okiratban megjelölt célok megvalósítása.
  - A tagsággal rendelkező szervezetek jellemzően nem vállalkozásból származó bevétele a tagdíj.
  - Nem számítanak vállalkozási bevételnek a befektetésből származó, valamint a közhasznú szervezetek céljait szolgáló eszközök, készletek és immateriális javak értékesítéséből adódó bevételek.



Vállalkozási tevékenységből származó bevételek:

- Jellemző vállalkozási bevételei a nonprofit szervezeteknek a különböző reklámtevékenységből befolyt díjak. A rendezvényeken, kiadványokban és számos más módon végzett reklámtevékenységet gyakran a támogatásért megkeresett gazdálkodó szervezetek ajánlják fel támogatásként. E bevétel – minthogy szabályos módon szerződés kötés és számlakibocsátás kapcsolódik hozzá – a nonprofit szervezet szempontjából viszont egyértelműen vállalkozási bevételnek számít.
- A nagy értékű ingatlanokkal rendelkező szervezetek komoly bérleti bevételekre tehetnek szert, illetve a nagy teljesítményű tárgyi eszközökkel rendelkező szervezetek szolgáltatásaik révén juthatnak díjbevételekhez. Amennyiben ezek nem a cél szerinti tevékenységhez kapcsolódnak, az ebből származó bevételeket a vállalkozási bevételek között kell nyilvántartani.
- Ugyancsak vállalkozások a nem cél szerinti tevékenységhez tartozó tanfolyami oktatások, vizsgáztatások, továbbképzések, az oktatást kiegészítő egyéb tevékenységek, a táncos, zenés, szórakoztató rendezvények.

*1. táblázat: A nonprofit szervezetek bevételi forrásai*

Bevételi forrás	A bevétel megoszlása (%)	
	1990	2001
<b>Állami támogatás</b>	18,5	34,4
<b>Magántámogatás</b>	23,8	13,8
<b>Alaptevékenység bevétele</b>	27,6	35,3
<b>Gazdálkodási bevétel</b>	28,5	15,7
<b>Egyéb bevétel</b>	1,6	0,8
<b>Összes bevétel</b>	100,0	100,0

*Forrás: Központi Statisztikai Hivatal [2002] Nonprofit szervezetek Magyarországon 2000*

Megfigyelhető az állami támogatás növekvő aránya, ami kedvező változás, a magántámogatások arányának csökkenése két tényezőre vezethető vissza, egyrészt a vállalati támogatások, másrészt a külföldi adományok csökkentek.

A nonprofit szektor kiadásai támogatásokra és azok járulékos költségeire kerültek 1/6 részt felhasználásra (2001), valamint a működés és különféle szolgáltatói tevékenységet finanszírozták belőle.

Mindegyik nonprofit szervezet létrehozhat profitorientált szervezetet, vagy üzleti vállalkozást, de azzal a feltétellel, hogy a profitot visszaszolgáltatja az alapítványnak, egyesületnek stb., hiszen a nonprofit szervezetek működésének fontos eleme a profit szétosztásának tilalma.

A nonprofit szervezetek fontosságát az adja, hogy terepet biztosítanak az állampolgári öntevékenység számára.

A civil szervezetek fontos partnerei az egészségügynek. Súlyuk egyaránt jelentős a szakmapolitikai és az érdekvédelmi feladatok ellátásában, az egészségügy stratégiai céljainak az állami és az önkormányzati szektorral közös megoldásában.

Az elméleti összefüggések után az empirikus kutatás bemutatására kerül sor.

A tanulmány elkészítéséhez empirikus vizsgálatot végeztünk. A Soproni Megyei Jogú Város Erzsébet Kórházának (SEK) civil szervezetek általi támogatottságát kutattuk 2000–2003. közötti időszakban.

Mivel a Sopron Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalban semmilyen nyilvántartással nem rendelkeznek, szinte tudomásuk sincs az egészségügy területén működő civil szervezetekről, a cégbírósi bejegyzés alapján a Soproni Erzsébet Kórház Dr. Baranyai Tibor főigazgató főorvos segítségével juthattunk információkhoz.

Vizsgált civil szervezetek (akik egyben a Soproni Erzsébet Kórház jelentős támogatói) az alábbiak:

- Ápolásért Alapítvány
- Modern Képző Eljárások Fejlesztéséért Egészségügyi Alapítvány
- Műszaki Fejlesztéssel a Soproni Kórházért Alapítvány
- Sopron Egészségügyi Alapítvány
- Soproni Erzsébet Kórházért Alapítvány
- Sopron és Környéke Újszülöttjeiért Egészségügyi Alapítvány
- Sopron és Környéke Urológiai Betegeiért Egészségügyi és Oktatási Alapítvány
- Soproni Szemészeti Alapítvány.

A nyolc szervezet főleg magánszemélyek által alapított alapítvány, egy pedig közalapítvány.

Milyen céllal hozták létre az alapítványokat? Ezt foglalja össze a 2. táblázat.

2. táblázat: A vizsgált civil szervezetek létrehozásának céljai

<b>Alapítvány megnevezése</b>	<b>Létrehozás célja</b>
Ápolásért Alapítvány	eszközök beszerzése, szakdolgozók képzésének támogatása
Modern Képkalkoló Eljárások Fejlesztéséért Egészségügyi Alapítvány	betegellátás színvonalának emelése, modern diagnosztikai eszközök beszerzése, üzemeltetése
Műszaki Fejlesztéssel a Soproni Kórházért Alapítvány	műszer, eszköz, gép, célanyag, könyvek, beszerzése, műszaki, külföldi tanulmányok folytatása
Sopron Egészségügy Alapítvány	lakosság egészségügyi ellátását elősegítő célfeladatok támogatása
Soproni Erzsébet Kórházért Alapítvány	egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, kutatás, oktatás, ismeretterjesztés támogatása
Sopron és Környéke Újszülöttjeiért Egészségügyi Alapítvány	szülészeti és nőgyógyászati ellátás javítása, technikai eszközök beszerzése, előadások tartása
Sopron és Környéke Urológiai Betegjeiért Egészségügyi és Oktatási Alapítvány	orvosok szakmai továbbfejlesztésének segítése, urológiai betegellátás korszerűsítése
Soproni Szemészeti Alapítvány	szemészeti műszerfejlesztés

Forrás: kérdőíves felmérés

Az alapítás céljaként főleg eszközbeszerzést, oktatást, kutatást jeleltek meg.

A szervezetek tevékenysége nagyrészt Sopron és környékére terjed ki, főleg különböző rendezvényeken próbálják magukat népszerűsíteni, médiában, egy esetben internetes honlap útján, többségében a SEK kórházban plakáton próbálnak támogatókat szerezni. Öt szervezet jogosult az SZJA 1%-os adófelajánlás fogadására, de nem túl jelentős ez az összeg, több esetben még csökkent is 2003-ra az előző évekhez képest.

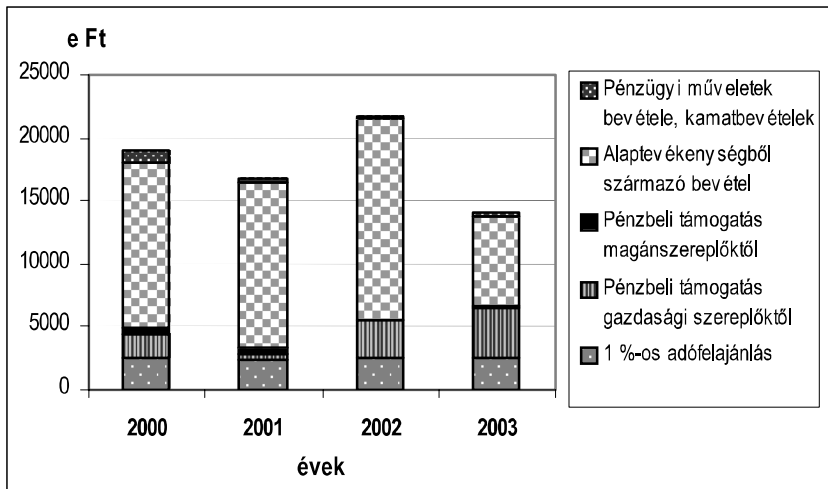
A 3. táblázat részletezi a vizsgált civil szervezetek bevételi forrásait.

3. táblázat: A vizsgált civil szervezetek bevételi forrásai (ezer Ft)

Források	2000	2001	2002	2003
1%-os adófelajánlás	2 520	2 352	2 511	2 594
Pénzbeli támogatás gazdasági szereplőktől	1 908	567	2 964	3 938
Pénzbeli támogatás magánszereplőktől	410	454	50	50
Alaptevékenységből származó bevétel	13 261	13 156	15 960	7 221
Pénzügyi műveletek bevétele, kamatbevételek	878	202	218	336
<b>Összesen</b>	<b>18 977</b>	<b>16 731</b>	<b>21 703</b>	<b>14 139</b>

Forrás: kérdőíves felmérés

A nyolc civil szervezet 2000–2003 években 14,1 millió és 21,7 millió forint közötti bevétellel rendelkezett, amelyben a legnagyobb arányt az alaptevékenységből származó bevétel képezte. Az 1. ábra szemlélteti az adatokat.



1. ábra: A vizsgált civil szervezetek bevételi forrásai (ezer Ft)

Forrás: saját számítások

A befolyt bevételből részben anyagi eszközökkel (videomagnó, televízió, fényképezőgép, magzati szívhanghallgató, pulzoxymeter, rectoscop, spermaanalizátor, holterset, mérő műszerek, számítógépek, bordásfal, könyvek, folyóiratok), részben pénzüsszeggel támogatták a Soproni Erzsébet Kórházat.

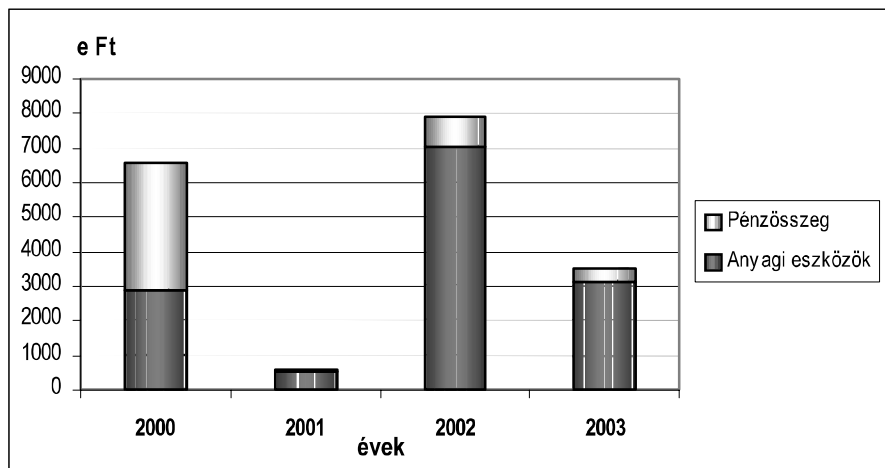
2003-ban a civil szféra összességében mintegy 20 millió forinttal (a teljes bevétel 0,5%-a) támogatta a Soproni Erzsébet Kórházat.

A 4. táblázat és a 2. ábra évenkénti bontásban mutatja a vizsgált civil szervezetek által nyújtott támogatásokat. Az összegek eléggé eltérőek évenként és anyagi illetve pénzeszköz vonatkozásában, közöttük kapcsolatra nem lehet rámutatni

4. táblázat: Soproni Erzsébet Kórház számára nyújtott anyagi- és pénzeszköz támogatás (ezer forint)

Megnevezés	2000	2001	2002	2003
Anyagi eszközök	2892	496	7039	3097
Pénzüsszeg	3685	60	869	410
Összesen	6577	556	7908	3507

Forrás: saját számítások



2. ábra: Soproni Erzsébet Kórház számára nyújtott anyagi eszköz és pénzeszköz támogatás

A kérdőív feldolgozása során az alábbi eredményekre jutottunk.

A civil szervezetekre vonatkozó állításokkal való egyetértések átlaga (az 5-ös jelenti a teljes egyetértést, 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem értenek egyet) csökkenő sorrendben:

- Mivel a nonprofit szervezetek fontos feladatokat vesznek le az állam, ill. az önkormányzatok válláról, finanszírozásukban nagyobb hangsúllyal kellene, hogy megjelenjen a központi támogatás (átlag: 4,3).
- A település lakosságának szüksége van a helyi szerveződésekre, mivel azok jelentős szerepet töltenek be a település életének jobbátételében, a különböző feladatok ellátásban, a felmerülő problémák megoldásában (átlag: 4,1).
- Szervezetük egyre nagyobb mértékben vállal át állami/önkormányzati feladatokat (4,0).
- A társadalmi-gazdasági feltételek nem kedveznek ma Magyarországon a nonprofit szektor fejlődésének (átlag: 3,3).
- Finanszírozás tekintetében nagyfokú bizonytalanság jellemzi a szervezetet (átlag: 2,7).

Összefoglalva megállapítható, hogy szükség van a civil szervezetre, az egészségügy területére pénzt szerveznek, segítenek a munkavállalók oktatásának, továbbképzésének finanszírozásában. A nonprofit szervezetek fontosságát az adja, hogy terepet biztosítanak az állampolgári öntevékenység számára.

### **Irodalomjegyzék:**

Harsányi László [2004]: A harmadik szektor. [www.nonprofit.hu](http://www.nonprofit.hu)

KSH[2002]: Nonprofit szervezetek Magyarországon 2000

Kuti Éva [1992]: A harmadik szektor helye és szerepe a magyar társadalom és gazdaság szerkezetének átalakulásában. A nonprofit szektor Magyarországon (*Tanulmányok*), *Nonprofit Kutatócsoport* Budapest

Magyarország egészségügye és szociális rendszere [2004] *MEDINFO Országos Egészségügyi Információs Intézet és Könyvtár Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet*

## MELLÉKLET

### Kérdőív a civil szervezetek számára

Az adatszolgáltató szervezet: .....

A kérdőívet kitöltő személy szervezetnél betöltött posztja: .....

1. A szervezet alapítási éve: .....

2. Milyen szervezeti formában működik a szerveződés?

1. Alapítvány
2. Közalapítvány
3. Egyesület
4. Közhasznú társaság
5. Egyéb társadalmi szervezet (pl. szövetség, klub, kör)
6. Köztestület
7. Nonprofit szervezet intézménye

3. Ki(k) alapítottá(k) a szervezetet? (Több válasz is lehetséges.)

1. magánszemélyek
2. önkormányzat(ok)
3. kormányzati szervezet(ek), állami intézmények
4. gazdasági szervezetek, vállalkozók
5. más nonprofit szervezet(ek)
6. egyház, egyházi szervezet
7. politikai párt
8. külföldi szervezet
9. egyéb, éspedig .....

4. Milyen céllal alakult meg a szervezet? .....

.....

5. *Milyen területre terjed ki a szervezet tevékenysége?*
1. csak a lakosság egy adott csoportjára,
  2. egy adott intézményre,
  3. a település egy részére,
  4. a település egészére,
  5. több településre,
  6. nagyobb területi egységre
    - 6.1. kistérségre: .....
    - 6.2. megyére: .....
    - 6.3. régióra: .....
  7. az egész ország területére
6. *Milyen módon próbálja a szervezet megismertetni magát a lakossággal, milyen módon próbál támogatókat, önkénteseket szerezni? (Több válasz is lehetséges.)*
1. Különösebb erőfeszítést erre a szervezet nem tesz;
  2. Különböző rendezvényeken próbálja magát népszerűsíteni;
  3. Médiában hirdetések útján;
  4. Médiában a szervezetről szóló újságcikkek, és/vagy a szervezet vezetőivel, tagjaival készült interjúk, beszélgetések révén;
  5. Saját internetes honlap útján;
  6. Szórólapok útján;
  7. Egészségügyi intézményekben plakáton;
  8. Egyéb módon, éspedig .....
7. *Szervezetük jogosult az SZJA 1%-os adófelajánlásra?*
1. Igen →
  2. Nem
8. *Ha nem, mi ennek az oka? .....*
9. *Ha igen, milyen tapasztalataik vannak?*
1. Jelentős mértékű összeggel bővül általa a szervezet bevétele.
  2. Nem túl jelentős az az összeg, amihez ez úton hozzájut a szervezet.



3. Évről-évre nő azon adózók száma, akik felajánlják adójuk 1%-át a szervezet számára.
4. A 2003. évi adófelajánlás során az előző évekhez képest csökkent a szervezet számára felajánlók száma.
5. Körülményes a felajánlott összeghez való hozzájutás.
6. Egyéb, éspedig: .....

10. *Szervezetük bevételi források szerint csoportosítva 2000–2003. közötti években (ezer Ft):*

<b>Források</b>	<b>2000.</b>	<b>2001.</b>	<b>2002.</b>	<b>2003.</b>
Költségvetési (állami) támogatás				
Önkormányzattól kapott támogatás				
1%-os adófelajánlás				
Pénzbeli támogatás gazdasági szereplőktől				
Pénzbeli támogatás magánszemélyektől				
Támogatás nonprofit szervezetektől				
Külföldről származó támogatás				
Alaptevékenységből származó bevétel				
Vállalkozási tevékenységből származó bevétel				
Pénzügyi műveletek bevétele, kamatbevételek				
Természetbeni juttatás				
Egyéb források, éspedig.....				

11. *A kórházat milyen anyagi eszközzel támogatta, ennek mennyi a bekerülési értéke?*

<b>Eszköz megnevezése</b>	<b>2000. év</b>	<b>2001. év</b>	<b>2002. év</b>	<b>2003. év</b>
	ezer forint			

12. A kórházat mennyi pénzüsszeggel támogatta?

2000. év	2001. év	2002. év	2003. év
ezer forint			

13. A támogatásukkal megszerzett eszközök működtetését is támogatják?

1. Igen
2. Nem

14. Ha igen, milyen összeggel?

2000. év	2001. év	2002. év	2003. év
ezer forint			

15. Alapvetően mi a jellemző szervezetük önkormányzathoz való viszonyára?

1. Nincs kapcsolatuk, a szervezet teljes mértékben független az önkormányzattól
2. Alkalmoszerűen, illetve kis mértékben működnek együtt
3. Partneri viszony jellemzi kapcsolatukat
4. A szervezet jelentős mértékben függ az önkormányzattól
5. Inkább versenyhelyzet a jellemzőbb
6. Konfliktusos viszonyban vannak
7. Egyéb, éspedig .....

16. Milyen formában támogatja a település önkormányzata szervezetüket?

1. Anyagi támogatást kapnak
2. Helyiség kedvezményes, illetve térítésmentes biztosításával
3. Természetbeli (pl. postaköltség átvállalása, sokszorosítás, számítógép, járműhasználat lehetősége) támogatást kapnak
4. Szakmai segítséget kapnak

5. Egyéb formában, éspedig .....
6. Az önkormányzat nem támogatja semmilyen formában a szervezetet.

*17. Végezetül néhány, a nonprofit szektorra vonatkozó állítás. Kérjük 1-től 5-ig terjedő skálán értékeljék, hogy az egyes állításokkal mennyire értenek egyet! Az 5-ös azt jelenti, hogy teljes mértékben egyetértenek, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem értenek egyet.*

1. Finanszírozás tekintetében nagyfokú bizonytalanság jellemzi a szervezetet.	1 2 3 4 5
2. Szervezetük egyre nagyobb mértékben vállal át állami/önkormányzati feladatokat.	1 2 3 4 5
3. A társadalmi-gazdasági feltételek nem kedveznek ma Magyarországon a nonprofit szektor fejlődésének.	1 2 3 4 5
4. Mivel a nonprofit szervezetek fontos feladatokat vesznek le az állam, ill. az önkormányzatok válláról, finanszírozásukban nagyobb hangsúllyal kellene, hogy megjelenjen a központi támogatás.	1 2 3 4 5
5. A település lakosságának szüksége van a helyi szerveződésekre, mivel azok jelentős szerepet töltenek be a település életének jobbátételében, a különböző feladatok ellátásában, a felmerülő problémák megoldásában.	1 2 3 4 5

**Köszönjük, hogy kitöltötte kérdőívünket!**